

Sectorraad Kunsten en Erfgoed**Advies over het ontwerp van decreet tot wijziging van het Kunstendecreet van 2 april 2004**

De sectorraad Kunsten en Erfgoed besprak het ontwerpdecreet op zijn vergadering van 7 april 2008.

Werken in de geest van het Kunstendecreet met aandacht voor de praktische toepassing

Het belang van het Kunstendecreet kan moeilijk onderschat worden. De ideeën die erin beschreven staan, zijn van groot strategisch belang voor de hele kunstensector. Onder meer het verdwijnen van de schotten tussen de sectoren, het vormen van een open en samenhangend kader voor alle kunstvormen en de ondersteuning voor kunstorganisaties enerzijds en voor individuele kunstenaars anderzijds zijn principes die de sectorraad Kunsten en Erfgoed wil bewaken.

Deze principes – de ‘geest’ van het Kunstendecreet – staan niet ter discussie.

Na de eerste uitvoeringrondes werd echter duidelijk dat er problemen rezen met de toepassing van het decreet in de praktijk. De Raad voor de Kunsten, de voorganger van deze sectorraad, heeft hierover meermaals geadviseerd. De sectorraad Kunsten en Erfgoed wenst zich bij deze adviezen aan te sluiten.

Op basis van een eerste evaluatie werd besloten een aantal wijzigingen aan te brengen aan het Kunstendecreet. Het voorliggende ontwerp van wijzigingsdecreet is daarvan het resultaat.

De voorgestelde wijzigingen worden door de sectorraad Kunsten en Erfgoed positief geadviseerd. De meeste voorstellen brengen een verbetering met zich mee voor zowel het werkveld als de beoordelingscommissies en administratie. De sectorraad is in het bijzonder verheugd met de aanpassingen die een planlastvermindering met zich mee brengen (de meeste daarvan zijn voorzien voor het uitvoeringsbesluit).

De sectorraad vreest echter dat sommige andere wijzigingen in de praktijk situaties zullen creëren die niet in de geest van het Kunstendecreet zijn. In wat volgt, formuleert de sectorraad enkele bedenkingen en voorstellen bij de wijzigingen aan het Kunstendecreet.

1. Differentiatie tussen sectoren

Met de projectbeurzen voor kunstenaars werd een systeem van beurzen dat gangbaar was voor de beeldende kunstensector opengetrokken naar alle kunstenaars. Het systeem was heel specifiek voor de beeldende kunsten, omdat zij bij producties onafhankelijk van organisaties kunnen werken. Onder andere bij de podiumkunstensector zal er echter altijd samenwerking nodig zijn binnen een groter geheel.

Dit leidt tot het gevoel dat er toch een groter onderscheid moet worden gemaakt tussen de sectoren. Het principe van het weghalen van de schotten tussen sectoren is een mooi idee, maar leidt in de praktijk vaak tot moeilijkheden of verkeerd gebruik van de toegekende middelen. Bijvoorbeeld zouden kunstenaars die vooral samenwerken in meerdere mate projectbeurzen

kunnen aanvragen en kunstenaars die individueel een oeuvre opbouwen vooral ontwikkelingsgerichte beurzen kunnen aanvragen.

De sectorraad is verheugd met de aanpassing aan de projectsubsidies voor kunstenaars, maar vraagt een praktischer en juister gebruik van de middelen die ter beschikking zijn. Er moet dus een differentiatie mogelijk zijn tussen de verschillende sectoren, die in de praktijk verschillend werken, zonder de schotten tussen de sectoren terug te plaatsen.

2. Budgettaire weerslag

Aansluitend bij het vorige punt wijst de sectorraad op de budgettaire weerslag van de voorstellen. De wens van de minister om meer middelen naar de individuele kunstenaars te laten vloeien is een lovenswaardig streven. Maar een voordeel voor de kunstenaars mag in geen geval betekenen dat de organisaties benadeeld worden.

De sectorraad waarschuwt voor het gevaar van de ‘communicerende vaten’: het streven om meer middelen naar de kunstenaars te laten gaan, mag geen financiële weerslag hebben op de organisaties. Dit impliceert volgens de sectorraad dat een stijging van het budget inherent is aan deze doelstelling.

3. Kwaliteitsbeoordeling

De sectorraad adviseert positief over de afschaffing van de beoordelingscommissie Festivals, die voorzien is voor het uitvoeringsbesluit. De dossiers die toch nog door de beoordelingscommissie Kunstencentra en Werkplaatsen behandeld moeten worden, kampen in se met hetzelfde probleem: per sector zitten er maar één of twee experts in de beoordelingscommissie. De situatie is nooit ideaal, maar zal door de aanpassing wel verbeteren.

De sectorraad is bezorgd om het feit dat in artikels 49, 1° en 50, 1° van het wijzigingsdecreet de bepalingen geschrapt worden waarbij de door de Vlaamse regering aangewezen dienst kandidaat-leden voor de beoordelingscommissies en de adviescommissie voorstelt. De sectorraad erkent dat de minister de eindbeslissing neemt, maar zou de competentie van de administratie niet graag helemaal uitgeschakeld zien.

De sectorraad adviseert om de bepalingen in artikels 49, 1° en 50, 1° niet te schrappen. Het samenspel met en de competentie van de administratie mag niet verloren gaan, ook niet in de teksten.

4. Ondersteuning op de verschillende bestuurlijke niveaus

De koppelsubsidies voor de vier ‘stadstheaters’ is niet afdwingbaar en werden in de praktijk ook niet altijd nageleefd. De betrokken organisaties werden door het gebrek aan sanctioneringsmogelijkheden dikwijls kind van de rekening. Het schrappen van deze bepalingen uit het decreet is enerzijds een logische stap, hoewel ze de lokale overheden anderzijds ook wel op hun verantwoordelijkheden wezen. De sectorraad gelooft dat een koppeling, die niet cijfermatig is maar principieel, een goede zaak is. De Vlaamse Gemeenschap moet de lokale overheden vragen om te participeren.

De sectorraad gaat akkoord met het afschaffen van de koppelsubsidies, maar vraagt dat:

- **de Vlaamse Gemeenschap een verantwoording vraagt aan de steden en de provincies en dat ze samen onderhandelen over de bijdrage van de lokale niveaus;**

- **het principe opengetrokken wordt naar meer dan enkel de vier stadstheaters: enkele (grote) instellingen hebben eveneens baat bij ondersteuning door de lokale overheden;**
- **de instellingen niet geacht worden zelf te onderhandelen met de lokale niveaus, maar dat de Vlaamse Gemeenschap hierin zijn volle verantwoordelijkheid neemt.**

5. Overgangsmaatregel voor subsidiëring in een verkiezingsjaar

De beslissing voor de meerjarige subsidiëring in een verkiezingsjaar voor het Vlaams Parlement druist volgens de sectorraad volledig in tegen de geest én de letter van het Kunstendecreet. De twee- en vierjarige toekenningen zorgen voor voldoende in- en uitgroeimogelijkheden voor de organisaties. Door het ritme iedere vijf jaar op deze manier te onderbreken, verdwijnt elke continuïteit.

De sectorraad eist daarom dat het decreet correct wordt toegepast. Dat zou betekenen dat genomen beslissingen met een jaar worden verlengd of dat, indien de timing dat toelaat, de huidige minister nog een beslissing neemt.

De sectorraad herhaalt ook de vraag van de Raad voor de Kunsten om het Kunstendecreet af te stemmen op de legislatuur van de Vlaamse Regering.

Brussel, 25 april 2008

Hanne Schuermans
Secretaris sectorraad Kunsten en Erfgoed

Johan Thielemans
Voorzitter sectorraad Kunsten en Erfgoed